

Verksamhetsberättelse 2020

Om Energikontor Sydost

Energikontor Sydost arbetar med förnybar energi och energieffektivisering för en minskad klimatpåverkan och hållbar regional utveckling. Vi är en opartisk organisation utan vinstintressen som jobbar för ett hållbart energisystem i samverkan med både privata aktörer och våra ägare; kommuner och regioner i sydost; Blekinge, Kalmar och Kronobergs län. Vi stöder ägarna i deras strategiska och konkreta klimat- och energi-arbete så att lokala och regionala mål kan nås. Vår verksamhet finansieras huvudsakligen av medel från svenska myndigheter och EU.

Vårt uppdrag är att, genom att driva projekt, verka för att vi får ett hållbart energisystem. Det innebär att andelen förnybar energi ska öka, att energi ska användas smartare och effektivare samt att behovet av energi minskar. Detta görs dels med hjälp av ny teknik eller nya användningssätt, men ett hållbart energisystem handlar också om att tillvarata och öka kompetens, skapa förutsättningar genom politiska beslut, mål och styrdokument samt genom hållbar samhällsplanering.

Vår roll är att vara en flexibel plattform för hållbar energi i hela sydostregionen som föreslår finansiering och stärker kontakterna mellan universitet, näringsliv och kommun inom förnybar energi och effektiv energianvändning. Vår organisation kompletterar ägarnas interna kompetens med experter inom energieffektivisering, hållbara transporter och förnybar energi.

Energikontor Sydost har sedan starten 1999 initierat, deltagit i eller koordinerat hundratals projekt på lokal, regional, nationell och europeisk nivå. Alla dessa projekt har syftat till att effektivisera energianvändningen eller öka användningen av förnybar energi i olika sektorer av vårt samhälle.

Medlemmar i föreningen Energikontor Sydost

Blekinge län

Karlshamns kommun
Karlskrona kommun
Olofströms kommun
Ronneby kommun
Sölvesborgs kommun
Region Blekinge

Kalmar län

Borgholms kommun
Emmaboda kommun
Hultsfreds kommun
Högsby kommun
Kalmar kommun
Mönsterås kommun
Mörbylånga kommun
Nybro kommun
Oskarshamns kommun
Torsås kommun
Vimmerby kommun
Västerviks kommun
Region Kalmar län

Kronobergs län

Alvesta kommun
Lessebo kommun
Ljungby kommun
Markaryds kommun
Tingsryds kommun
Uppvidinge kommun
Växjö kommun
Älmhults kommun
Region Kronoberg

Arbetet med att nå ett hållbart energisystem kan inte pausas

Vi ställer inte in! Detta är ett uttryck som blev väl känt under 2020. Energikontoret drabbades, som många andra, av att "business as usual" plötsligt inte fungerade och att vi inte visste när det skulle "bli som vanligt igen". Det vi snabbt blev överens om var att vi varken ville eller kunde ställa in. Att upprätthålla våra nätverk och arbeta vidare med vårt uppdrag är något som måste ske med en kontinuerlig energi.

Så... Vi ställde inte in – vi ställde om! Med en redan god upparbetad kunskap om webinarier och webbmöten, skapade vi snabbt nya event för så väl lokala aktörer som internationella partners. Engagerade medarbetare tränade föreläsare och testade nya verktyg för att upprätthålla en god kvalitet för att fortsatt skapa engagemang, öka medvetenhet och kunskap.

Vi ställde inte in – vi tänkte nytt! Nya grepp som Teams-frukostar, digitala hållbarhetsluncher och virtuella studiebesök poppade upp som svampar i jorden. Vi möttes effektivt och vi möttes oftare – vi jobbade intensivt på att hitta nya möjligheter att nå våra målgrupper och möta dem i den situationen de befann sig i och ge dem verktyg för att fortsätta det viktiga arbetet med att minska vår energianvändning och klimatpåverkan.

Vi ställde inte in – vi utvecklades, förändrades och skapade nya möjligheter! Trots våra begränsade möjligheter att resa, fick vi tillgång till världen som aldrig förut. Utbildningar och inspirationsföreläsningar som tidigare inte varit möjliga på grund av långa resvägar, blev nu tillgängliga för alla. Energikontor Sydost och våra 14 systerkontor i Sverige skapade nya arbetssätt och erbjudandena till våra respektive regioner ökade genom gemensamma insatser.

Nu, när 2020 tagit slut kan vi konstatera att vi är många erfarenheter rikare och att "som vanligt" inte alltid betyder att det "var bättre förr". Vi vet att vi kan om vi vill. Vi kan förändras och vi kan ändra fokus för att se vad som är viktigt och prioritera hälsa, hållbarhet och en hållbar utveckling. Vi fortsätter vårt arbete på väg mot ett hållbart energisystem i en hållbar framtid. Energikontoret går in i 2021 med sikte på att klara de finansiella utmaningar 2021 och 2022 kommer att innebära i och med det programglapp vi är inne i just nu, **vi ställer inte in – vi anpassar oss!**

/Christel Liljegren, vd Energikontor Sydost

Styrelseordföranden har ordet

Den världsomfattande pandemi som rådit under större delen av 2020 har så klart påverkat oss i Energikontor Sydost AB. Vår omsättning minskade med 4,0 miljoner kronor jämfört med 2019. Några färre anställda har det blivit också. Finansieringen med EU-medel har minskat och svenskfinansierade projekt har ökat. Mer om det på nästa sida.

Något som har ökat rejält är antalet digitala webinarier, utbildningar och workshoppar och det är något som vi blivit väldigt bra på. Även styrelsen har träffats digitalt så klart. Jag vill rikta ett stort tack till alla ledamöter som har bidragit med klokskap och goda tankar. Till vd och hennes medarbetare vill jag ge en stor eloge till ett fantastiskt och utmärkt arbete i en svår tid. Ni har varit så småländskt kluriga och det bådär gott för framtiden.

/Catharina Winberg, styrelseordförande Energikontor Sydost

Verksamheten 2020 i siffror

Omsättning: 21,9 miljoner SEK

Antal anställda 31/12: 26 personer

Antal löpande projekt: 34 st, varav 22 st EU-projekt som alla skapat resurser för energiomställningsarbetet i Sydost

Antal fysiska seminarier/utbildningar/konferenser vi arrangerat: 15 st

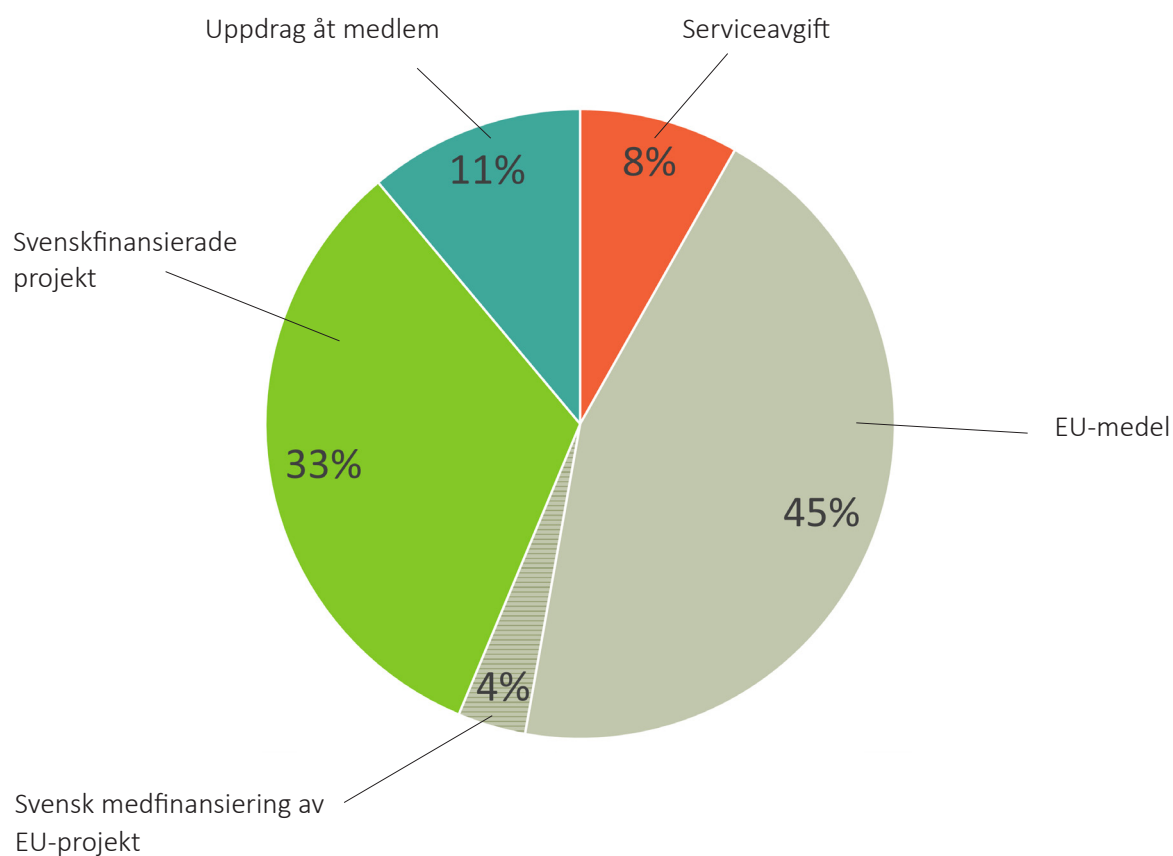
Antal digitala webinarier/utbildningar/workshoppar vi arrangerat: 52 st

EnergiTing Sydost genomfördes år 2020 för första gången digitalt, med rekordmånga 187 deltagare ifrån hela Sverige!

Antal nyhetsbrev: 11 nummer av Energikicken till cirka 1050 prenumeranter

Finansiering

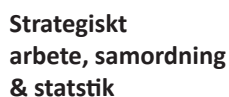
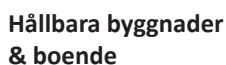
Diagrammet nedan visar hur vår verksamhet finansieras.

 = 100 % tjänst

↕ = 100 % tjänst

The image displays a 10x10 grid of colored squares, likely representing a heatmap or a data visualization. The grid is composed of 100 individual squares, each colored in one of two shades: a light yellow-green and a medium green. The colors are distributed across the grid in a pattern that suggests data values, with some areas showing higher concentrations of the medium green color and others showing more light yellow-green. The grid is organized into 10 rows and 10 columns, with each square's position determined by its row and column index.

Hållbart företag

Som energikontor ser vi det som en viktig uppgift att gå i bräsch för hållbar utveckling. Det gäller hela företaget och alla delarna av hållbarhet, det vill säga, såväl ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. När vi levererar de tjänster som medlemmarna efterfrågar ska vi alltid beakta hållbarhetsaspekterna. Inför våra aktiviteter utgår vi från en framtagna checklista med kriterier som måste (skallkrav), respektive bör uppfyllas för att det ska räknas som ett hållbart event. Fullständig lista hittas på energikontorsydost.se/hallbarhetspolicy

År 2020 kom på grund av pandemin att bli ett år som präglades av nya arbetssätt och nya sätt att träffas på, nämligen digitala möten. Resfria möten är något som vi jobbat med länge, men nu fick vi skala upp arbetet och anta nya utmaningar för att kunna fortsätta stötta våra medlemmar.

Att erbjuda webinarier istället för fysiska möten har inte bara lett till minskade utsläpp från resor, vi lyckats nå våra målgrupper med större geografisk spridning - personer från hela Sverige har kunnat delta i våra event på ett sätt som inte varit möjligt innan. Vårt digitala Energiting Sydost är ett exempel på detta. Responsen vi fått har varit mycket positiv och har dessutom markerat oss som en kompetent aktör i regionen för just digitala arrangemang.

Hållbara event 2020

Under 2020 har Energikontor Sydost deltagit i 178 aktiviteter (webbinarier, workshoppar, nätverksträffar, utbildningar, kampanjer m.m), varav vi har varit med och arrangerat 113 stycken aktiviteter riktade till våra medlemmar. Av dessa var 67 stycken relevanta för utvärdering i enlighet med vår checklista för hållbarhet, både gällande fysiska som digitala event.

Uppfyllda skallkrav - 100 %

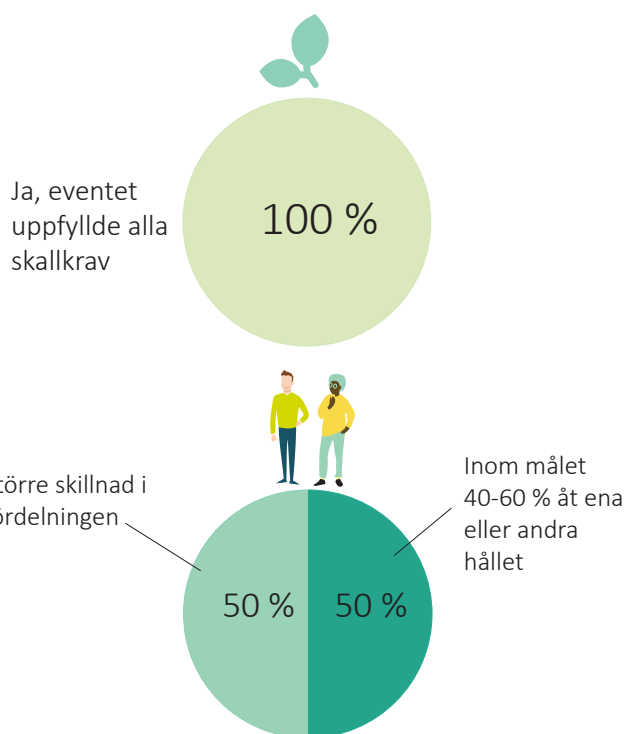
Av alla 67 event vi genomförde uppfyllde faktiskt samtliga skallkraven för ett hållbart event. Merparten av våra event under året har varit digitala, där det enda skallkravet har varit att anpassa innehållet för att locka en bred publik.

Fördelning kvinnor och män - föreläsare

Ena hälften av våra event/webbinarier hade en jämnare fördelning av kvinnor respektive män (40-60 % åt ena eller andra hållet) som föreläsare och andra hälften hade större skillnad i fördelningen.

Övrigt nytt hållbarhetsarbete på Energikontor Sydost

2020 antog vi ett system för omhändertagande och recycling av uttjänta datorer. Vi köper numera in kontorsmaterial enligt hållbarhetsrutin. Vi har antagit Tjänstebilsutmaningen och hyr el- eller biogasbilar via Småländska Bil i Växjö, eller via Delbilspoolen i Kalmar.

Vi är en del av något större

Energikontoren Sverige

Energikontor Sydost är en del av Energikontoren Sverige - den samlade kraften av landets 15 regionala energikontor. Energikontoren finns i hela landet där de är regionala pådrivande krafter för att göra vår del av världen klimatsmart och hållbar.

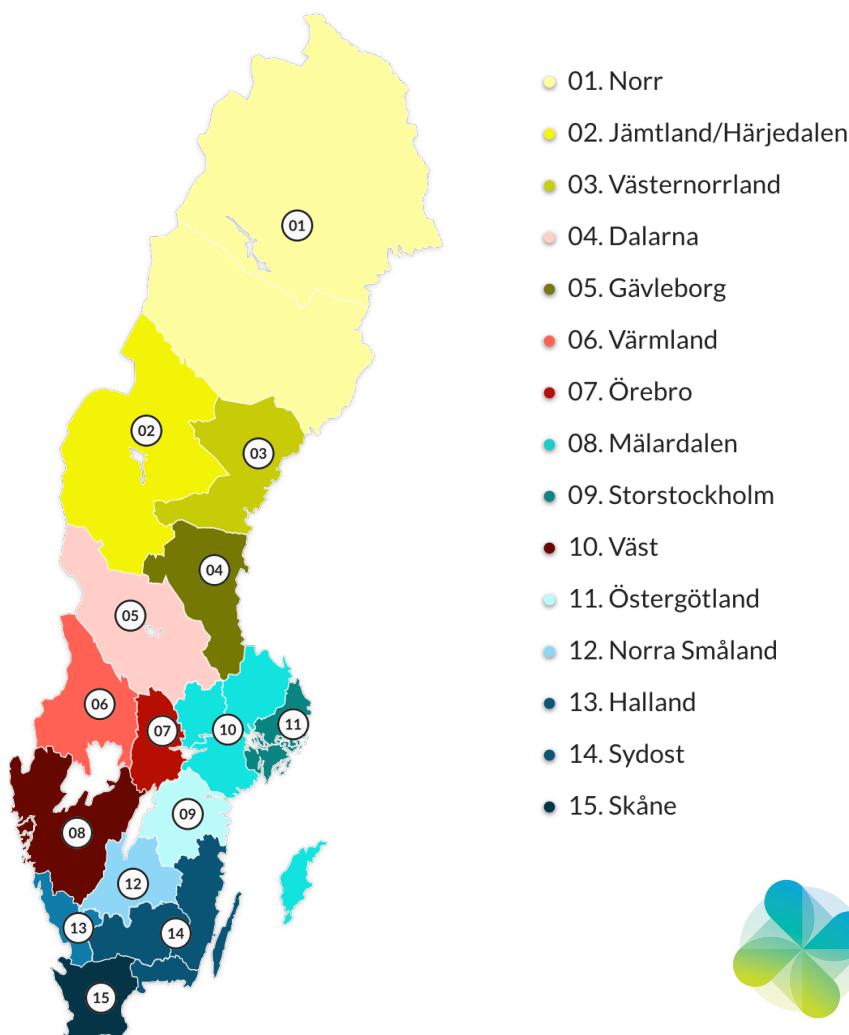
Energikontoren Sveriges uppgift är att bidra till att våra respektive regioner når sina energi- och klimatmål och skapa förutsättningar att nå de nationella energi- och klimatmålen. Genom deras samlade expertis stöttar energikontoren kommuner, regioner och företag genom att ta initiativ och driva projekt som hjälper dem att ställa om till en hållbar verksamhet. Detta gör energikontoren på flera sätt, strategiskt och operativt, i olika typer av samverkans- och utvecklingsprojekt.

Energikontoren är alltid opartiska och har inget vinstintresse. Syftet med energikontorens existens är att förändra och förbättra samhället ur ett energi- och hållbarhetsperspektiv.

Nationell samverkan för att stärka vår gemensamma kompetens

Under 2020 arrangerades ett stort samverkansinitiativ mellan samtliga energikontoren i Sverige. Syftet var att via digitala möten med föreläsningar, goda exempel och virtuella studiebesök, stärka och utveckla vår interna kompetens kopplat till cirkulär och biobaserad ekonomi, hållbart byggande och renovering, EU och Agenda 2030, samt fossilfria transporter. Medarbetare från alla 15 energikontor har under året deltagit i nätverken för respektive område.

Via denna satsning har vi inte bara ökat vår kompetens så att vi bättre kan stötta våra målgrupper att nå sina energi- och klimatmål, vi har också stärkt vår roll som energikontor, utökat våra respektive kontaktnät och kanske framför allt; fått bättre kontakt med våra kollegor på de 15 energikontoren och därmed breddat möjligheten att samverka i olika satsningar och samkoordinera våra olika aktiviteter.

Energikontoren
SVERIGE

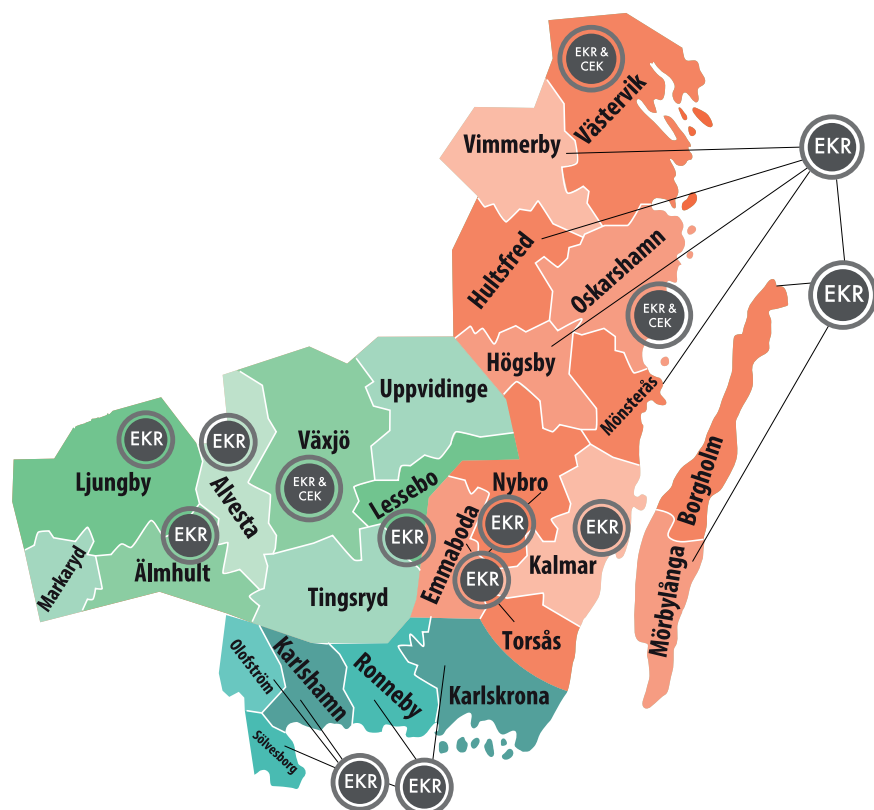
Vi stödjer och samordnar regionens Energi- och klimatrådgivare

På uppdrag av Energimyndigheten samordnar och fortbildar vi de kommunala energi- och klimatrådgivarna, vars arbete förenar kommunerna i sydost. 2020 hade alla kommuner, utom Uppvidinge, Markaryd och Tingsryd, i sydost-länen Blekinge, Kalmar och Kronoberg, en energi- och klimatrådgivare som kan hjälpa små och medelstora företag, föreningar och privatpersoner med energirelaterade frågor. De bistår med kostnadsfria, opartiska råd om allt från energieffektivisering av hus till alternativa hållbara färdsätt. Förutom att vara tillgängliga för fördjupad personlig rådgivning, anordnar de kommunala energi- och klimatrådgivarna seminarier, studiecirklar och studiebesök. Stödet och samordningen har pågått oavbrutet sedan 1999 och styrs via Förordning (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning.

Energirådgivning ger effekt i samhället

Den kommunala energi- och klimatrådgivningen ger effekt på samhällsnivå. Det visar en effektanalys som gjordes av Sweco på uppdrag av Energimyndigheten under våren. Hälften av de rådsökande privatpersonerna, företagen och organisationerna uppgav att de har genomfört en eller flera energieffektiviserande åtgärder efter kontakten med energi- och klimatrådgivarna. Effektanalysen visar också att de rådsökande höjt sin kompetens för att bättre kunna upphandla nya lösningar för energieffektivisering och användning av förnybar energi. Att fortbildautbilda våra kommunala energi- och klimatrådgivare så att de kontinuerligt kan stötta rådsökande i regionen är därför ett viktigt uppdrag för oss.

Under året har vi, i vår roll som regional utvecklingsledare, hållit utbildningar för våra kommunala energi- och klimatrådgivare kring bland annat tryckluft, laddstolpar, hållbart resande och strategier för att sänka sina elkostnader. De har också medverkat på våra många webinarier kring solenergi och solcellsinstallationer.

Kommuner i sydost som har Energi- och klimatrådgivning (EKR), samt Coacher för energi och klimat (CEK)

Högsby, Mönsterås, Hultsfred, Vimmerby, Mörbylånga och Borgholms kommun delar på två energi- och klimatrådgivare. Nybro, Emmaboda och Torsås kommun likaså. Västervik och Oskarshamn har varsin rådgivare och coach. Kalmar har egen rådgivare.

Två stycken rådgivare stöttar de fem kommunerna i Blekinge.

Växjö har egen rådgivare samt coach. Ljungby, Älmhult, Alvesta och Lessebo har varsin rådgivare. Uppvidinge, Tingsryd och Markaryds kommun saknar energi- och klimatrådgivning.

Medlemsstöd

Att bidra till en hållbar offentlig sektor är ett viktigt uppdrag som våra ägare har tilldelat oss. Med hjälp av vår projektverksamhet ökar vi medvetenhet och kunskap hos våra tjänstemän och politiker så att de kan fortsätta att utveckla våra samhällen i en hållbar riktning.

Vi utvecklar energiplaner och energibalanser

Vi erbjuder våra medlemmar att beställa visuella energibalanser i form av så kallade Sankey-diagram; ett flödesschema som visar hur en kommun eller regions energiflöde ser ut. En energibalans är ett bra verktyg för att följa upp åtgärder i syfte att uppfylla satta energi- och klimatmål. 2020 tog vi fram en energibalans för Olofströms kommun. För Kalmar kommuns räkning tog vi fram en utökad energibalans åt som gett kommunen väl underbyggt beslutsunderlag. Samtliga tre sydost-län har fått uppdaterade energibalanser för år 2018. Vi har också stöttat både Markaryd och Uppvidinge kommun med att utveckla deras energiplaner.

Vi utbildar lärare och elever för en hållbar framtid

Under året har vi satsat på kompetenshöjande aktiviteter i ämnet hållbar utveckling och Agenda 2030 riktat till skolledare och pedagoger i Kalmar län, med syfte att förbättra förutsättningarna för att implementera utbildning för hållbar utveckling i den kommunala verksamheten och skolorundervisningen. Vi har föreläst för elever och mentorer i Oskarshamns kommun om klimat, miljö och ekologiskt fotavtryck, samt stöttat tekniska utbildningscentret ETEC inför utvecklingen av deras kommande utbildning runt energieffektivisering, laddstolpar och solceller. Vi har också hjälpt till att utbilda yrkesverksamma i energibranschen genom att vara stöd åt en YH-utbildning för processoperatörer och drifttekniker i Växjö kommun.

Vi stöttar projektutveckling och samverkan

Vi arbetar på flera plan med strategiska övergripande frågor och mål, där vi är en drivande kraft i regionen. Vi deltar i klimatsamverkansgrupperna i de tre länen; GreenAct Kronoberg, Klimatsamverkan Blekinge och Klimatkommissionen i Kalmar län för att sprida kunskap och erfarenheter länen emellan. Vi stöttar utvecklingen mot Kronoberg läns mål Plusenergilän2050, via ett

kunskapsutbyte kring energiomställning. Vi är också en remiss-instans. 2020 stöttade vi Mönsterås kommun med remissvar angående förbättringar i deras lokala styrdokument för miljömål.

Vi gav Nybro kommun rådgivning kring utlysningen H2020 Green Deal. Vi har också startat Klimatpodden, bland annat med avsnitt om EU-projekt och finansiering.

Vi utbildar i hållbar upphandling

Under året har vi fortsatt att stötta tjänstemän i Region Kronoberg, Alvesta, Ljungby, Lessebo, Markaryd, Tingsryd, Uppvidinge och Älmhults kommun genom att stärka deras kompetens kring systematiskt och strategiskt upphandlingsarbete. I det arbetet ingick också att ge kunskaps- och processtöd genom att analysera deras styrdokument och ge förslag på förbättringar. Vi har haft webinarier om upphandling av vitvaror, simhallar och ventilation, samt upphandling inom bygg- och fastighetsbranschen.

Vi ökar kunskapen om cirkulär ekonomi

Vi stöttar Region Kronoberg och Linnéuniversitetet med att hålla utbildningar i cirkulär ekonomi i en satsning som riktat sig till Kronoberg och Kalmar län. Bland annat har vi stöttat en del av företagen i Torsås kommun med att utvärdera deras potential att göra sina verksamheter mer hållbara och cirkulära. Vi har också hjälpt till att kartlägga potentialen för industriell symbios i Kalmar och Kronobergs län.

Vi ökar kompetensen i att hålla resfria möten

Vi har utbildat offentlig sektor i att hålla digitala möten, via både regionala och nationella satsningar.

Regional utveckling

För att samhället ska kunna ställa om krävs samverkan från både beslutsfattare och företag som går i täten för hållbar utveckling. Att nyttja vår samlade expertis för att stärka regionens företag och näringsliv kring olika hållbarhetsaspekter är därmed ett viktigt arbete för oss.

Vi hjälper företag att energieffektivisera

Att aktivt arbeta med energibesparing har inte enbart positiv inverkan på miljön. Ett ökat energimedvetande i företaget leder dessutom ofta till en konkurrensfördel. Trots god ekonomisk lönsamhet genomförs inte alla lönsamma åtgärder, vilket utgör det så kallade energi-effektiviseringsgapet. Därför stöttar vi små och medelstora företag i deras arbete att energieffektivisera sina verksamheter. Med stöd av Energimyndigheten driver vi energieffektiviseringsnätverk för små och medelstora företag, där vi rustar medlemmarna med kunskaper om energieffektivisering, finansieringsmöjligheter för energiåtgärder, samt metoder för uppföljning av energiarbetet. I sydost driver vi tre sådana nätverk: för sågverk, för livsmedelsbutiker och för tillverkande industrier i Blekinge. Under året har vi också haft ett webinarium om energieffektivisering för organisationen Företagarna. Vi har också hållit en digital tryckluftsutbildning för företag i sydost.

Vi ger energiråd

Som ett led i vårt arbete för att stötta näringslivet erbjuder vi också kostnadsfria energiråd. Ett energiråd är en enklare energikartläggning av en verksamhet som ger överblick över hur mycket energi som används i verksamheten och vilka åtgärder som kan vara lämpliga att vidta för att minska energiförbrukningen. Detta är en tjänst som vi på Energikontoret har erbjudit under året och som en rad företag har nappat på. Vi har gett energiråd till Guntorps Herrgård, Ekerum Resort, Villa Sol, Villa Ekebo och Tomas Buss i Borgholms kommun, till Södra Århults torv i Markaryds kommun, till Dahlströms Smidesverkstad i Västerviks kommun, till Industriverken i Ronneby kommun, till Nya Mönsterås Metall i Mönsterås kommun och till Ljunghäll i Vimmerby kommun.

Vi utvecklar säkerhetsarbete kring solceller

Det finns idag ingen nationell standard för uppmärkning av solcellsanläggningar, det vill säga skyltning som klargör att det finns solceller i en byggnad, vilket kan underlätta för räddningstjänsten vid en brand. Under året har vi medverkat i ett nationellt utvecklingsarbete för just uppmärkning av solceller, vilket alla kommuners räddningstjänster samt även regionens energi- och klimatrådgivare och medborgare kommer ha nytta av framöver.

Vi stöttar en hållbar besöksnäring

Vi har fortsatt vårt arbete med att stötta regionens turism-bransch under året för att bidra till en hållbar besöksnäring. Vi har bland annat medverkat i ett nätverk för hållbar besöksnäring med fokus på klimatsmarta resor, tillsammans med Mörbylånga och Borgholms kommun. Vi har också haft ett möte om hållbart näringsliv med Tofvehult i Västerviks kommun. Inom vår satsning för välmående-turism har vi varit med och utvecklat särskilda aktivitetskort för aktiviteter som främjar välmående, så som skogsbad, sinnesvandring och övning i mindfulness.

Hållbart byggande och boende

Ca 30 % av Sveriges energianvändning kopplas till bygg- och fastighetsbranschen, varför energi- och byggfrågor är fortsatt viktiga för oss att jobba med. Via våra nätverk och projekt arbetar vi för att öka kunskaperna i regionen om hållbart byggande, energieffektiv fastighetsförvaltning, samt möjligheterna med att äga energianläggningar gemensamt.

Vi ökar kunskapen om energianvändning

I ett samarbete med Hultsfreds gymnasium undersöker vi hur man kan kommunicera energieffektivitet i en byggnad där folk vistas. Undersökningen går ut på att kommunicera sagda byggnads energianvändning via skärmar för att göra mottagarna medvetna om energianvändningen och de konsekvenser de får på miljön.

Vi stöttar energieffektiv fastighetsförvaltning

Vi har stöttat Mönsterås kommun med deras strategiska arbete med energieffektiv fastighetsförvaltning, vilket gett resultat i form av förbättrade rutiner och ett helt nytt system för energiuppföljning.

Vi informerar bostadsrättsföreningar och andra kooperativ om förnybar energi

Vi har fortsatt att stödja bostadsrättsföreningar (och föreningar i stort) med aktiviteter och framför allt webinarier som behandlat information om solcellsstöd. Vi har också gjort tre stycken filmer där olika föreningar fått berättat om sina solcellsinstallationer; BRF Karlshamnshus nr 2 i Karlshamns kommun, BRF Lyckansberg i Växjö kommun och så den gamla skolan i Älmtamåla i Karlskrona kommun. Vi har också tagit fram en handbok i hur det går till att utveckla och få till en gemensamt ägd anläggning för förnybar energi, så som en solcellsanläggning eller vindkraftverk.

Vi samverkar för hållbart och cirkulärt byggande

Samverkan med andra aktörer och erfarenhetsutbyten är viktiga delar i att bidra till en hållbar byggsektor, inte bara i sydost utan i hela landet. Under 2020 skapade vi en samverkansyta mellan alla energikontor i Sverige kring just hållbar byggnation, men utöver det medverkade vi också styrgruppen för initiativet Informationscentrum för Hållbart byggande (ICHB). Via det arbetet deltog vi bland annat i Fastighet2020-mässorna i Västervik, Kalmar, Växjö

och Karlskrona, där vi bland annat föreläste om energieffektivisering och energideklarationer.

Tillsammans med Region Kronoberg arrangerade vi en webinarie-serie om cirkulärt byggande. Vi arrangerade en digital konferens tillsammans med Växjö kommun om Växjös innovativa åtgärder för att bli en energismart stad.

Via föreningen GodaHus utvecklar vi arbetet med energieffektiva byggnader i sydost, där fokus ligger på solenergi, digitalisering, driftteknik och senaste tillskottet: byggåterbruk. GodaHus samverkar också med Linné-universitetet i form av den gemensamt framtagna kursen Energisamordnare.

Vi driver också Energisamverkan Blekinge, en samverkansplattform för aktörer i Blekinge kring hållbart byggande, tillsammans med Region Blekinge, Karlshamn, Karlskrona, Ronneby och Olofströms kommun, samt deras kommunala bostadsbolag. Under året har vi inom det samarbetet arrangerat webinarier som syftar till att öka den kommunala fastighetsbranschens kunskaper om energilagring, finansieringsformer, värdeskapande fastighetsförvaltning, träbyggnation, värmeåtervinning från avloppsvatten, vädrets påverkan på energianvändning och om att ställa energikrav på livscykelkostnader i upphandling.

Hållbara resor och godstansporter

Utsläppen från transporter är en av våra största utmaningar när det kommer till att uppnå våra klimatmål. Enligt Sveriges miljömål ska vi till år 2030 ha minskat utsläppen från inrikes transporter med 70 % jämfört med 2010. För att skynda på processen stärker vi kunskapen kring hållbar transporter hos företag, politiker, tjänstemän och även privatpersoner.

Vi stöttar Sveriges kommuner kring samlastning

Att minska antalet fordon och att öka effektiviteten på de fordon som används är viktigt för alla typer av transporter. Samordnade varudistributioner är i detta sammanhang en viktig åtgärd för att förbättra de offentliga godsflödena, stärka det lokala näringslivet, öka trafiksäkerheten och minska utsläppen. Via Nationellt centrum för kommunal samordnad varudistribution stöttar vi Sveriges kommuner i processen med samordnad varudistribution, från beslut till drift. I sydost stöttar vi Alvesta, Älmhult, Lessebo, Ljungby, Karlshamn, Sölvesborg, Tingsryd och Växjö kommun. Under 2020 har vi stöttat Karlshamns kommun att driftsätta sin samlastning.

Under året har vi också tagit fram en rapport om krisberedskap och om samlastningens viktiga roll vid en samhällskris. Rapporten visar att samlastning har hjälpt flera kommuner i Sverige att lättare bygga upp och hålla lager av sjukvårds- och skyddsutrustning under den pågående pandemin. Vidare har vi tryckt en bok om samlastningens moderna historia i Sverige och som ger en framtidsutsikt på ämnet. Den kompetensutveckling i samlastning som vi gett Sveriges kommuner i form av fysiska workshops, har under året omvandlats till digitala föreläsningar, som nu finns att ta del av på vår hemsida.

Vi verkar för fler gröna resor i sydost

Från 2017 - 2020 har vi jobbat tillsammans med Region Kronoberg för att öka andelen invånare i Kronobergs län som använder sig av så kallade aktiva transporter; att cykla eller gå, istället för att ta bilen. Syftet har varit att öka folkhälsan och minska på utsläppen från transportsektorn. Inom denna satsning, som nått ut till 45000 offentligt anställda, samt en del inom privata sektorn, har vi låtit deltagare testa på både elcyklar och lådcyklar. Vi har arrangerat utmaningar där deltagare på olika arbets-

platser fått tävla om vilka som kunnat spara mest koldioxid, genom att förändra sina resvanor eller små vardagsval som att ta trappan istället för hissen. Vi har också gjort en film om sparsam körning.

Förutom att jobba med beteendeförändring, har vi även utbildat deltagande organisationer i hur de kan utveckla sin resepolicy. Vi lät pryda en laddplats i Lessebo kommun för att ge positiv feedback för de som kör på el. Som slutligt resultat fick vi fler kronobergare att cykla till jobbet och minska antalet person- och godstransporter med fossildrivna fordon.

Vi har också stöttat familjer i Karlskrona kommun i att res mer hållbart och välja cykeln framför bilen. Via kampanjen Cykla vidare har Blekingebor kunnat hyra cyklar på utvalda resecentrum i länet för att ta sig till och från jobb eller aktivitet.

Vi har blivit experter på lastcyklar i offentlig sektor

Vi har via flertalet webinarier inspirerat organisationer genom att berätta om hur man inför lastcyklar i en organisation, vilket har varit eftertraktat, även i andra regioner i Sverige. Vi har också gett ut en handbok riktad till organisationer som önskar införa lastcyklar i verksamheten.

Förnybar energi - drivmedel

Ska vi kunna minska på utsläppen från transportsektorn så behöver vi ställa om till förnybara drivmedelsalternativ. Vi har idag inte enbart ett förnybart alternativ, utan måste lära oss att leva med mångfalden. Energikontor Sydost jobbar kontinuerligt för att stötta utvecklingen av olika typer av förnybara drivmedel och öka kunskapen om deras potential och nytta.

Vi driver Biogas Sydost

Energikontor Sydost driver det regionala nätverket Biogas Sydost, som består av representanter för hela värdekedjan för biogas, från produktion till konsumtion. Under 2020 har nätverket bestått av sammanlagt 18 medlemmar från såväl offentlig som privat sektor. Biogas Sydosts samverkan bidrar direkt eller indirekt till biogasens utveckling i sydostlänen.

Under 2020 har tio nya tankställen för biogas byggts i sydost: i Markaryd, Tingsryd, Kalmar, Målilla, Hultsfred, Högsby, Vimmerby, Nybro, Emmaboda samt i Färjestaden. Ytterligare två mackar för flytande biogas (LBG) har tillkommit i Ljungby och i Kalmar. I övrigt fortskrider planeringsarbetet för att bygga Sveriges största anläggning för produktion av flytande biogas i Mönsterås kommun. Det planeras också för en anläggning för flytande biogas på Öland och ytterligare två biogasanläggningar i Kalmar och i Borgholms kommun.

Vi lyfter vätgasens potential

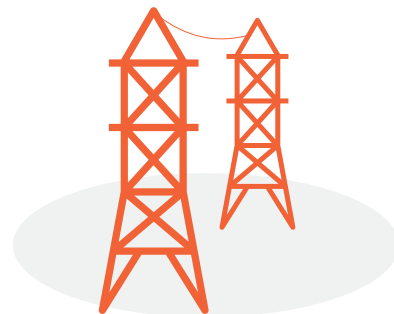
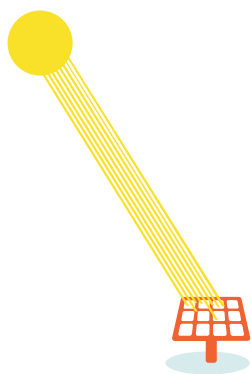
Vätgas har visat sig ha stor potential i Kronoberg, det visar en förstudie vi gjort under året. Vi har satsat på aktiviteter för att sprida information och öka kunskapen om vätgasens potential och fördelar. Utöver digitala webinarie-frukostar om vätgas hade vi även ett fysiskt seminarium i början av året där vi presenterade resultaten från vätgasförstudien, där flera regionala politiker närvarade. Våra resultat fungerar som underlag för fortsatt arbete med att nå de regionala målen för hållbara transporter. Vi har också haft informationsmöte om vätgas tillsammans med Ljungby och Växjö kommun, samt alla kommuner i Blekinge. Vi blev särskilt inbjudna av Olofströms kommun att, på en av deras temadagar, prata om vätgas som ett alternativ för att komma bort från fossila transporter.

Vi stöttar upphandling av förnybara drivmedel till kollektivtrafik

Under året har vi tagit fram ett kunskapsunderlag baserat på forskning och praktiska erfarenheter för att stärka strategier och upphandlare på Region Blekinge inför deras kommande kollektivtrafikupphandling 2024. Vi arrangerade bland annat ett webinarium där upphandlare från hela Sverige deltog för att utbyta sina erfarenheter i ämnet, bland annat om vilka fördelarna och nackdelarna är med drivmedel så som el, biogas, etanol, HVO och vätgas, samt hur väl de lämpar sig för landsbygds- respektive stadstrafik.

Vi har också intervjuat tio svenska regioner om deras kollektivtrafikupphandlingar med förnybara bränslen. Vår studie visar att många faktorer spelar in, så som hur regionens organisation ser ut, politiskt läge och vilka krav som finns i den enskilda regionen. Tydliga mål, samarbete och tajmning är också viktigt. Vi har presenterat resultaten för trafiknämnden Region Blekinge, samt för Blekinges kommuner.

Förnybar energi - värme & el

Att verka för ökad andel förnybar energi i sydost är ett av Energikontor Sydosts viktigaste fokusområden. I vårt arbete stöttar vi företag att ställa om till, eller utöka sin användning av bioenergi, undersöker potentialen för olika förnybara energikällor i regionen, samt stärker privata och offentliga aktörers kunskaper kring solenergi och batterilagring.

Vi lyfter fördelarna med solceller och batterilagring

Via ett samarbete med Länsstyrelsen Gotland och Energikontoret Mälardalen har vi gjort tre filmer där olika aktörer på Gotland visar upp och berättar om sina installerade solceller och batterilagringar. Filmerna gjordes på uppdrag av Energimyndigheten för att stödja de kommunala energi- och klimatrådgivarna i hela landet, i deras arbete kring solel, riktat till privatpersoner, föreningar och företag.

Vi stödjer företag att ställa om till förnybar energi

Att ställa om från fossila bränslen till bioenergi är ett viktigt steg för industrier och företag för att minska sina utsläpp och öka andelen förnybara bränslen i verksamheten. Just nu stöttar vi Sölvesborgs Energi i arbetet att undersöka förutsättningarna att konvertera från fossil olja till biobränsle.

Vi sätter småskalig kraftvärme på kartan

Vår mångåriga satsning på småskalig kraftvärme har nått sitt slut. Vi har lyckats med uppdraget att stimulera marknaden – en av tre demonstrerade tekniker för småskalig kraftvärme har kommersialiserats tack vare projektet. Leverantören av den så kallade ORC-anläggningen (organisk Rankinecykel) har visat att de har en fungerande teknik och har sålt över 16 anläggningar tack vare demonstrationsanläggningen i Bräkne-Hoby. Representanter från i stort sett alla nya anläggningar har varit på studiebesök till ORC-anläggningen, vilket inspirerade dem att investera i en själva.

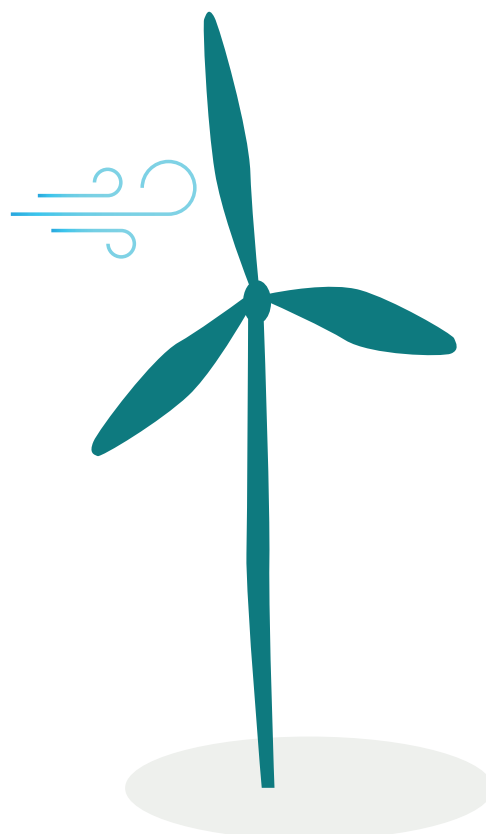
Vi kartlägger elförsörjning i sydost

Vi har inlett en förstudie kring elförsörjningen och elnätets flexibilitet i Blekinge, för att se över länets el-situation och dess förutsättningar för bland annat elektrifiering av kollektivtrafik, identifiera flaskhalsar i systemet och komma med förslag på åtgärder för ett robust elsystem.

Vi stöttar utvecklingen av vindkraft

Det har börjat blåsa på i Kronobergs län för vindkraftens del och många nya anläggningar planeras och byggs. För att stötta ytterligare vindkraftsatsningar i sydost har vi tillsammans med samtliga tre länsstyrelser börjat analysera hinder för vindkraftsutbyggnad, ett arbete där vi även kommer sammanställa potentialen för vindkraft baserad på kommunala planer och planerade satsningar i regionen.

Vi har under året också varit med och kartlagt potentialen för vind och relaterade arbetstillfällen i Blekinge län.

Fotografier av:

Emelie Helldén, MLI foto (foto på Catharina Winberg)

Bengt Nyberg, (foto på Christel Liljegren)

www.energikontorsydost.se